

ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปัญหาปากท้องเรื่องใหญ่

ช่วงครึ่งปีแรกของปี 2556 อัตราเงินเฟ้อของไทยอยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก แต่ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ ปัญหา “ของแพง” ยังเป็นปัญหาหลักที่ประชาชนต้องการให้รัฐบาลแก้ไขอย่างเร่งด่วน บทวิเคราะห์นี้ต้องการชี้ให้เห็นว่าความขัดแย้งกันระหว่างตัวเลขของภาครัฐที่ยืนยันว่า ปัญหาเงินเฟ้อไม่ใช่เรื่องที่ต้องกังวลใจกับความรู้สึกของประชาชนที่รู้สึกว่าการเงินในกระเป๋า มีค่าน้อยลงเรื่อยๆ นี้เกิดขึ้นมาได้อย่างไร

มุมมองที่แตกต่างกันนี้ เกิดจากการตีความคำว่า “ของแพง” ที่ไม่เหมือนกัน รัฐบาลมักจะมองว่าปัญหาของแพงจะเกิดขึ้นเมื่ออัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับที่สูง แต่ประชาชนประเมินปัญหาของแพงจากการใช้จ่ายประจำวัน และเพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างมุมมองทั้งสองด้าน โดยการวิเคราะห์นี้จะนำเสนอข้อมูลสองชุดด้วยกัน

ชุดแรก เป็นดัชนีราคาผู้บริโภคในภาพรวม ซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณอัตราเงินเฟ้อของประเทศ ชุดที่สอง เป็นข้อมูลที่น่าเอาดัชนีราคาเฉพาะอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่ใช่แอลกอฮอล์มาคำนวณ โดยมีการปรับค่าน้ำหนักของสินค้าในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่ใช่แอลกอฮอล์เสียใหม่ ขอเรียกดัชนีชุดที่สองนี้ว่า “ดัชนีปากท้อง” เพราะเป็นตัวชี้วัดซึ่งเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากที่สุด จึงสามารถใช้สะท้อนความรู้สึกของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาของแพงได้ดีกว่าดัชนีราคาผู้บริโภคในภาพรวม

การวิเคราะห์พบว่า ตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2555 อัตราเงินเฟ้อที่คำนวณจากดัชนีปากท้องอยู่ในระดับที่สูงกว่าดัชนีราคาผู้บริโภคมาตลอด สอดคล้องกับความเห็นของประชาชนที่รู้สึกว่าของแพงขึ้น สาเหตุสำคัญที่ทำให้ดัชนีปากท้องเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว มีสาเหตุมาจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ที่เพิ่มกำลังซื้อของผู้ใช้แรงงาน และทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อราคาสินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่ม

ดังนั้น แม้อัตราเงินเฟ้อจะต่ำ แต่ปัญหาปากท้องก็เป็นเรื่องใหญ่ที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน เพราะกระทบกับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ซึ่งปัญหาอาหารแพงในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ทำให้เงิน 300 บาท มีอำนาจซื้อลดลงเป็น 290 บาท หากแนวโน้มยังเป็นเช่นนี้ต่อไปภายในสิ้นปี 2557 ค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทจะมีค่าเหลือประมาณ 250 บาท นั่นแสดงว่า สุดท้ายแล้วนโยบายนี้จะไม่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานในพื้นที่เหล่านี้ได้อย่างยั่งยืน

ส่วนการแก้ไขปัญหาของภาครัฐ ผ่านนโยบายลดค่าครองชีพ ไม่ว่าจะเป็นร้านโชวห่วยและโครงการธงฟ้า ก็พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า มีข้อจำกัดไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง หากยังเดินหน้าด้วยแนวทางนี้ต่อไป ย่อมส่งผลต่อภาพลักษณ์ของรัฐบาล

ก้าวแรกของการแก้ปัญหา ต้องเริ่มจากการยอมรับว่าปัญหาของแพงเป็นเรื่องจริง ต้องเข้าใจว่า การมองปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนนั้น จะอิงอยู่กับตัวเลขในภาพรวมเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องรู้จักมองในรายละเอียด เพื่อจะแก้ปัญหาให้ตรงจุดอย่างแท้จริง